

MAGYAR GERONTOLÓGIA

16. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2024. 16. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

-TUDOMÁNYNÉPSZERŰSÍTŐ-

„Női karrier korhatár nélkül”/3

Beszámoló a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség (MNKSZ) Szekciójában elhangzott előadásokról

Ageizmus és a mesterséges intelligencia

Hajós Katalin

MNKSZ elnökségi tagja, média szakértő

Kulcsszavak: ageizmus, diszkrimináció, mesterséges intelligencia

Az ageizmus, vagyis az életkor alapú diszkrimináció az idősebb korosztályok iránti előítéletek, sztereotípiák és diszkriminatív viselkedés formájában jelenik meg. Az utóbbi évek technológiai fejlődése, különösen a mesterséges intelligencia (MI) térnyerése, tovább súlyosbíthatja az ageizmus jelenségét, ugyanakkor megfelelő szabályozással és tudatos alkalmazással eszközt is adhat a problémák enyhítésére. A jelenség fontosságát mutatja, hogy a WHO 2022-ben szakpolitikai összefoglalót készített, amelyben az idősök körében vizsgálja a mesterséges intelligencia (AI) alkalmazását az orvostudományban és az egészségügyben, beleértve azokat a körülményeket is, amelyekben a mesterséges intelligencia súlyosbíthatja az idősök elleni diszkriminációt.

Az MI alapú döntéshozó rendszerek korábbi adatokra támaszkodnak, amelyek már tartalmazhatják a meglévő társadalmi előítéleteket, így az ageizmus is beépülhet ezekbe az algoritmusokba.

A MI alapú diszkrimináció megjelenhet például az egészségügy vagy a pénzügyi szolgáltatások területén. A mesterséges intelligencián alapuló egészségügyi rendszerek esetenként hátrányos helyzetbe hozhatják az idősebb pácienseket. A MI alkalmazása a munkahelyeken és a mindennapi élet különböző területein egyre szélesebb körben elterjedt, azonban előnyei gyakran az idősebb, digitálisan kevésbé felkészült munkavállalók hátrányára válhatnak.

Az MI alkalmazása számos előnnyel is járhat az idősök számára. Az egészségügyben, a mentális karbantartásban, a független életvitel támogatásában, a kognitív képességek fejlesztésében vagy a mobilitás megőrzésében egyre nő a MI szerepe. Az oktatási programok és képzések terén egyre több olyan online platform létezik, amelyek MI alapú személyre szabott oktatási programokat kínálnak. A MI tehát hatalmas lehetőségeket rejt magában az idősök számára, javítva az életminőségüket, elősegítve az egészségük megőrzését és növelve az önállóságukat.

A MI ugyanakkor a digitális világban kevésbé járatosak számára komoly veszélyeket is jelenthet. Ilyen az adatvédelem, az elszigetelődés vagy a túlzott technikai függés kialakulása.

Ugyanakkor a MI sokat tehet az ageizmus ellen, például az MI által kidogozott oktatási programok vagy az ageizmus elleni kampányok kidolgozásával. A MI forradalmasította a marketing világot, mivel lehetővé teszi a személyre szabott hirdetéseket, a fogyasztói viselkedés mélyreható elemzését és a kampányok hatékonyságának maximalizálását. A MI támogatta tartalomgyártás és elemzés segítségével a médiában és a reklámparban is pozitív narratívákat hozhat létre az idősebb generációkkal kapcsolatban.

Az ageizmus és a MI közötti összefüggés megértése elengedhetetlen ahhoz, hogy a mesterséges intelligencia fejlesztését olyan irányba tereljük, amely minden korosztály számára előnyös.